

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag

Directie Juridische Zaken
Afdeling Verdragen
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
www.nederlandwereldwijd.nl

Onze referentie
MINBUZA-2024.389925

Bijlage(n)

2

Kopie aan:

Datum 16 april 2024
Betreft Lijsten van verdragen in voorbereiding

Geachte Voorzitter,

Ter voldoening aan artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen doe ik u hierbij de lijst toekomen van in voorbereiding zijnde verdragen waarover thans wordt onderhandeld, met als peildatum 1 april 2024 (bijlage 2).

Op de lijst vindt u enkele ontwerpverdragen die nieuw zijn in vergelijking met de vorige lijst van 1 januari 2024 (Kamerstukken II 2023/2024, 23530, nr. 145). Van deze ontwerpverdragen is een apart overzicht gemaakt (bijlage 1) met daarbij een weergave van de strekking van deze verdragen.

De ontwerpverdragen die worden aangemerkt als politiek belangrijk zijn voorzien van een sterretje.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Hanke Bruins Slot

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2024 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2024 (Kamerstukken II 2023/2024, 23530, 145) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp/titel verdrag	Land/organisatie	Ref. nr. *	Doel/inhoud/strekking verdrag (samenvatting)
Buitenlandse Zaken	IAEA bijeenkomst Nieuwdorp 2024	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	014084	Het verdrag beoogt de wederzijdse verantwoordelijkheden van de IAEA en Nederland vast te leggen voor een van 22 tot en met 26 april 2024 te houden " <i>Regional Workshop on the Development and Implementation of Long-Term Storage Technologies for Different Types of Waste</i> ". Hieronder vallen ook de aan de deelnemers toe te kennen privileges en immuniteiten. Met het oog op de tijdelijke aard van de bijeenkomst zal het verdrag voor niet langer dan een jaar worden gesloten. Op grond van artikel 7, onderdeel c, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen is geen parlementaire goedkeuring vereist voor dit verdrag.
	ICAO bijeenkomst Haarlem 2024	ICAO (Organisatie voor de Internationale Burgerluchtvaart)	014085	Het verdrag beoogt de wederzijdse verantwoordelijkheden van ICAO en Nederland vast te leggen voor een van 26 tot en met 28 november 2024 te houden " <i>Symposium on assistance to aircraft accident victims and their families</i> ". Hieronder vallen ook de aan de deelnemers toe te kennen privileges en immuniteiten. Met het oog op de tijdelijke aard van de bijeenkomst zal het verdrag voor niet langer dan een jaar worden gesloten. Op grond van artikel 7, onderdeel c, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen is geen parlementaire goedkeuring vereist voor dit verdrag.
	Privileges en immuniteiten IOM (Aruba)	IOM (Internationale Organisatie voor Migratie)	014068	De Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) heeft een hoofdkantoor in Genève en meerdere regionale kantoren, waaronder één in Nederland. Dit

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2024 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2024 (Kamerstukken II 2023/2024, 23530, 145) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

Privileges en immuniteiten IOM (Curaçao)	IOM (Internationale Organisatie voor Migratie)	<p>014069 De Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) heeft een hoofdkantoor in Genève en meerdere regionale kantoren, waaronder één in Nederland. Dit verdrag regelt voor de opening van een regionaal kantoor op Curaçao onder meer de status en de privileges en immuniteiten van het kantoor en het personeel. Ook bevat het verdrag een uiteenzetting van wederzijdse verantwoordelijkheden en verplichtingen van het gastland, hier Curaçao, en IOM. De opgenomen bepalingen komen overeen met eerder door Nederland gesloten gelijksoortige verdragen met andere internationale organisaties.</p>
Zetelverdrag UNHCR (Aruba)	UNHCR (VN-Bureau van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen)	<p>014070 Het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR) heeft een hoofdkantoor in Genève en meerdere regionale kantoren, waaronder één in Nederland. Dit verdrag regelt voor de opening van een regionaal kantoor op Aruba onder meer de status en de privileges en immuniteiten van het kantoor en het personeel. Ook bevat het verdrag een uiteenzetting van wederzijdse verantwoordelijkheden en verplichtingen van het gastland, hier Aruba, en UNHCR. De opgenomen bepalingen komen overeen met eerder door Nederland gesloten gelijksoortige verdragen met andere internationale organisaties.</p>

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2024 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2024 (Kamerstukken II 2023/2024, 23530, 145) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

	Zetelverdrag UNHCR (Curaçao)	UNHCR (VN-Bureau van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen)	014071	Het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR) heeft een hoofdkantoor in Genève en meerdere regionale kantoren, waaronder één in Nederland. Dit verdrag regelt voor de opening van een regionaal kantoor op Curaçao onder meer de status en de privileges en immuniteiten van het kantoor en het personeel. Ook bevat het verdrag een uiteenzetting van wederzijdse verantwoordelijkheden en verplichtingen van het gastland, hier Curaçao, en UNHCR. De opgenomen bepalingen komen overeen met eerder door Nederland gesloten gelijksoortige verdragen met andere internationale organisaties.
Defensie	Status militair personeel (eenjarig; tiende verlenging)	Jordanië	014075	Het verdrag betreft de tiende verlenging van de éénjarige SOFA van 2014 die gesloten is om de juridische status te regelen van Nederlands defensiepersoneel dat aanwezig is in Jordanië. Aanvankelijk betrof het personeel dat aanwezig was voor de inzet van F16's in het kader van de strijd tegen ISIS. Met de verlenging blijft het juridische kader gehandhaafd voor het personeel dat in Jordanië aanwezig is of zal zijn voor militaire activiteiten. De SOFA bevat de voor een dergelijk verdrag gebruikelijke bepalingen over toegang van defensiepersoneel en -materieel, over privileges en immuniteiten, en het dragen van wapens. Het verdrag is telkens voor de duur van één jaar verlengd. Hangende de onderhandelingen over een meerjarig verdrag, is het wenselijk om dit verdrag wederom met één jaar te verlengen. Voor de verlenging zal de zogenaamde parlementaire voorhangprocedure worden gevolgd.

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2024 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2024 (Kamerstukken II 2023/2024, 23530, 145) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

	Noodevacuatieoperaties als gevolg van een crisissituatie (eenjarig)	Cyprus	014076	Dit verdrag tussen de Republiek Cyprus en het Koninkrijk der Nederlanden regelt dat Nederland noodevacuatieoperaties kan uitvoeren via het grondgebied van de Republiek Cyprus. Meer specifiek worden er in dit verdrag rechten en verantwoordelijkheden vastgelegd van beide partijen tijdens deze operaties. Er kan een beroep worden gedaan op deze afspraken wanneer er gevaar dreigt voor het leven en de gezondheid van personen die zich in het Midden-Oosten bevinden, als gevolg van de verslechterde situatie veroorzaakt door het conflict tussen Hamas en Israël. Het verdrag regelt onder andere welke personen in aanmerking kunnen komen voor evacuatie via het grondgebied van Cyprus. De duur van het verdrag is één jaar. Er wordt ondertussen met Cyprus onderzoek gedaan naar een structurele oplossing in de vorm van een integrale samenwerkingsovereenkomst.
Infrastructuur en Waterstaat	Wijziging van Bijlage III bij de Overeenkomst van Maastricht	EUROCONTROL (Europese Organisatie voor de Veiligheid van de Luchtvaart)	014081	De wijziging van Bijlage III bij de op 25 november 1986 te Brussel gesloten Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht (<i>Trb.</i> 1987, 18) heeft als doel de huidige kostenverdelingsmethodologie, zoals uiteengezet in Artikel 7 van de Overeenkomst, te herzien. De belangrijkste redenen voor deze wijziging zijn de wens om de berekeningsmethodologie over het gehele Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht te stroomlijnen en een weerspiegeling van de gewerkte uren van de luchtverkeersleiders toe te passen in de kostenverdeling, in plaats van slechts gebaseerd te zijn op het aantal luchtverkeersleiders (ATCO's) dat

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2024 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2024 (Kamerstukken II 2023/2024, 23530, 145) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

			is toegekend aan de luchtruimen van België, Duitsland, Nederland en Luxemburg. Daarbij zal er met de nieuwe kostenverdelingsmethodologie een balansmechanisme worden toegepast in het geval van onvoorziene verkeersverschuivingen en gerelateerde gewerkte uren. De nieuwe kostenverdelingsmethodologie moet van toepassing zijn vanaf 1-1-2025.
Luchtvaartverdrag	Antigua en Barbuda	014072	De luchtvaartautoriteiten van Nederland en Antigua en Barbuda hebben op 6 december 2023 tijdens de <i>International Civil Aviation Negotiations (ICAN 2023)</i> in Riyad, Saudi-Arabië, onderhandelingen gevoerd over de tekst van een luchtvaartverdrag. De bepalingen zoals overeengekomen in het verdrag zijn in overeenstemming met het recht van de Europese Unie en bieden de door beide verdragsluitende partijen aangewezen luchtvaartmaatschappijen ruime commerciële en operationele mogelijkheden. Tevens zijn de standaardbepalingen ten aanzien van veiligheid en beveiliging van de luchtvaart opgenomen teneinde te voldoen aan de internationale verplichtingen ter zake. Het verdrag zal, voor wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden, zowel voor het Europese deel van Nederland als voor het Caribische deel van Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) gelden.
Luchtvaartverdrag; vervanging	Ivoorkust	014073	In het licht van de door beide partijen gewenste vernieuwing van de luchtvaartbetrekkingen tussen Nederland en Ivoorkust hebben de luchtvaartautoriteiten van Nederland en Ivoorkust op 6 december 2023 tijdens de <i>International Civil Aviation Negotiations (ICAN 2023)</i> in Riyad, Saudi-Arabië, onderhandelingen gevoerd over de tekst van een nieuw luchtvaartverdrag. Het verdrag omvat alle

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2024 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2024 (Kamerstukken II 2023/2024, 23530, 145) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

				<p>bepalingen die vanuit de hedendaagse luchtvaartpolitieke inzichten wenselijk zijn. De bepalingen zoals overeengekomen in het verdrag zijn in overeenstemming met het recht van de Europese Unie en bieden de door beide verdragsluitende partijen aangewezen luchtvaartmaatschappijen ruime commerciële en operationele mogelijkheden. Tevens zijn de standaardbepalingen ten aanzien van veiligheid en beveiliging van de luchtvaart opgenomen teneinde te voldoen aan de internationale verplichtingen ter zake. Het verdrag zal, voor wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden, alleen voor het Europese deel van Nederland gelden. Het verdrag vervangt bij inwerkingtreding in de relatie tussen het Europese deel van Nederland en Ivoorkust de huidige op 9 oktober 1963 in Abidjan gesloten Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Ivoorkust inzake het luchtvervoer (<i>Trb.</i> 1964, 24) die voor het gehele Koninkrijk geldt.</p>
Justitie en Veiligheid	Terug- en overname Oezbekistan	Benelux	014086	<p>Het verdrag regelt de verplichtingen over en weer tussen de Benelux-staten enerzijds en Oezbekistan anderzijds in het kader van de terugname van eigen onderdanen die niet of niet langer rechtmatig verblijven op het grondgebied van één van de verdragsluitende partijen. Het gaat daarbij om de procedures en bewijsregels voor het vaststellen van de nationaliteit van betrokkenen, het aanvragen van eventueel benodigde vervangende reisdocumenten en regels betreffende daadwerkelijke terugkeer.</p>

Totaal: 12

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Albanië	012923
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Australië	013836
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Bulgarije	012021
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Cyprus	012924
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Estland	012702
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Letland	012703
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Luxemburg	012023
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Malta	014021
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Portugal	012025
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Roemenië	012925
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Slovenië	012990
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Slowakije	012026
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Tsjechië	012028
	EU verkiezing leden Europees Parlement; verordening	EU (Europese Unie)	013919*
	Raad van Europa (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat	Raad van Europa	013947*
Buitenlandse Zaken	Administratief Akkoord technische assistentie bij het bevorderen van de volksgezondheid in de stedelijke gebieden	Indonesië	013254
	Administratieve douanesamenwerking cumulatie (Curaçao)	Mauritius	013699
	Administratieve douanesamenwerking cumulatie (Curaçao)	Seychellen	013698

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Akkoorden in de vorm van een briefwisseling tussen EU en respectievelijk Australië, Brazilië, Canada, Hong Kong, India en Japan in het kader van artikel XXI van de Algemene Overeenkomst betreffende de handel in diensten (GATS 1994) m.b.t. de wijzigingen van de verplichtingen in de schema's van Bulgarije en Roemenië als gevolg van hun toetreding tot de Europese Unie	EU (Europese Unie)	011791
	Alomvattend verdrag tegen internationaal terrorisme	VN (Verenigde Naties)	010116
	Associatieakkoord EU-Mercosur	EU (Europese Unie)	010868*
	Associatieakkoord EU-Andorra, Monaco, San Marino	EU (Europese Unie)	013881
	Bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen; vervanging	Nigeria	014008
	Bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen; wijziging	Verenigde Arabische Emiraten	013851
	Economische Partnerschapsovereenkomst EU-Kenia	EU (Europese Unie)	014004
	Gastlandverdrag betreffende het <i>United Nations Development Programme</i> in Den Haag	UNDP (VN-Ontwikkelingsprogramma)	013995
	Geavanceerde Kaderovereenkomst EU-Chili	EU (Europese Unie)	013884
	Handelsakkoord EU-Filipijnen	EU (Europese Unie)	014038
	Handelsakkoord EU-India	EU (Europese Unie)	012458
	Handelsakkoord EU-Indonesië	EU (Europese Unie)	013616
	Handelsakkoord EU-Thailand	EU (Europese Unie)	012968
	IAEA bijeenkomst Amsterdam 2024	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	014065
	IAEA bijeenkomst Nieuwdorp 2024	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	014084
	ICAO bijeenkomst Haarlem 2024	ICAO (Organisatie voor de Internationale Burgerluchtvaart)	014085

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Internationale rechtspersoonlijkheid van de OVSE	OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa)	011725
	Investeringsakkoord EU-China	EU (Europese Unie)	013030*
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Belize	013410
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Canada	012601
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Colombia	013747
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Denemarken	013273
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Duitsland	013650
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Ecuador	013174
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Finland	013166
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Gambia	013270
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Ghana	013167
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Griekenland	013169
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Guyana	013168
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Haïti	013748
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Italië	013416
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Jamaica	013052
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Jordanië	013054
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Luxemburg	013170
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Nicaragua	013413
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Nigeria	013279

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Noorwegen	013047
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Oman	013414
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Paraguay	013051
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Seychellen	013278
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Sierra Leone	013055
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Singapore	013050
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Spanje	013412
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Tanzania	013275
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Uruguay	013049
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Venezuela	013990
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Vietnam	013269
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Zuid-Afrika	013274
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Zweden	013048
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Zwitserland	013046
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Canada	012605
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Denemarken	013516
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Luxemburg	013517
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Noorwegen	013519
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Qatar	013515
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Zweden	013520
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Zwitserland	013094

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Operationeel samenwerkingsprotocol inzake wederzijdse ondersteuning bij lucht- en maritieme drugsbestrijding in de buurt van Saint-Martin en Sint Maarten	Frankrijk	013962
	Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Mexico; vervanging	EU (Europese Unie)	013358
	Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Tadzjikistan; vervanging	EU (Europese Unie)	014012
	Privileges en immuniteiten IOM (Aruba)	IOM (Internationale Organisatie voor Migratie)	014068
	Privileges en immuniteiten IOM (Curaçao)	IOM (Internationale Organisatie voor Migratie)	014069
	Technische en financiële samenwerking	Armenië	010294
	Tewerkstelling gezinsleden diplomatieke en consulaire missies	Angola	014064
	Tewerkstelling gezinsleden diplomatieke en consulaire missies	Azerbeidzjan	013890
	Tewerkstelling gezinsleden diplomatieke en consulaire missies	Ethiopië	012746
	Tewerkstelling gezinsleden diplomatieke en consulaire missies	Kazachstan	013114
	Uitlegging en toepassing Verdrag inzake het Energiehandvest	EU (Europese Unie)	014059
	UNESCO bijeenkomst mei 2024 - 70 jaar UNESCO-verdrag 1954	UNESCO (VN-Organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur)	014044
	Verdrag inzake de afbakening van de zee grens in het Caribisch gebied (Anguilla-Saba)	Verenigd Koninkrijk	009932
	Verdrag inzake de maritieme afbakening	Saint Kitts en Nevis	013025
	Verdrag inzake de toetreding van de Europese Unie tot het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden	Raad van Europa	013031*
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Aruba)	India	012805
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Aruba)	Portugal	012449

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Curaçao)	Duitsland	012330
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Belize	012586
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Costa Rica	012822
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Oekraïne	012587
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Portugal	012585
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Tsjechië	013084
	Verdrag inzake douanevoorinspectie luchtvervoer (Aruba)	Verenigde Staten van Amerika	013977
	Verdrag inzake het gebruik van Reina Beatrix vliegveld, ter uitvoering van het verdrag met VS over drugsbestrijding (FOL) (Aruba)	Verenigde Staten van Amerika	013622
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Cuba	013317
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Jamaica	012176
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Qatar	013301
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Seychellen	013056
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Suriname	014036
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Verenigde Arabische Emiraten	013360
	Versterkte Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Azerbeidzjan	EU (Europese Unie)	013734
	Versterkte Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Kirgizië	EU (Europese Unie)	013619
	Versterkte Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Oezbekistan	EU (Europese Unie)	013618
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Angola)	Benelux	013853
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Belize)	Benelux	013952

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Kazachstan); wijziging	Benelux	013969
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Kirgizië)	Benelux	013222
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Koeweit)	Benelux	013104
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Namibië)	Benelux	013973
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Oman)	Benelux	012546
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Qatar)	Benelux	013190
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Suriname)	Benelux	014007
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Tadzjikistan)	Benelux	013138
	Waarborgen vreedzaam gebruik van nucleair materiaal (Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Caribisch Nederland); Aanvullend Protocol	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	011825
	Waarborgen vreedzaam gebruik van nucleair materiaal (Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Caribisch Nederland); wijziging Protocol I (SQP+)	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	011824
	Wederzijdse bijstand douanezaken (Curaçao)	Qatar	013376
	Wederzijdse bijstand douanezaken (Curaçao)	Venezuela	011080
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba	Suriname	013309
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Indonesië	012883
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Litouwen	012906
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Oekraïne	012900
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Oezbekistan	012921
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Zuid-Korea	012882
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding BES, Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Japan	012902

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Wijzigingen van de Overeenkomst tot oprichting van het Afrikaans Ontwikkelingsfonds	AfDB (Afrikaanse Ontwikkelingsbank)	014056
	Wijzigingen van de Overeenkomst tot oprichting van de Aziatische Ontwikkelingsbank	AsDB (Aziatische Ontwikkelingsbank)	014053
	Zetelverdrag restmechanisme voor het Sierra Leone Tribunaal	Sierra Leone Tribunaal	013061
	Zetelverdrag UNHCR (Aruba)	UNHCR (VN-Bureau van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen)	014070
	Zetelverdrag UNHCR (Curaçao)	UNHCR (VN-Bureau van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen)	014071
Defensie	Noodevacuatieoperaties als gevolg van een crisissituatie (eenjarig)	Cyprus	014076
	Raamverdrag defensiesamenwerking	Frankrijk	013704
	Raamverdrag defensiesamenwerking Frankrijk; uitvoeringsverdrag operationeel	Frankrijk	013797
	Status militair personeel (meerjarig)	Bahrein	011169
	Status militair personeel (meerjarig)	Dominica	014032
	Status militair personeel (meerjarig)	Ghana	013308
	Status militair personeel (meerjarig)	Jordanië	011888
	Status militair personeel (eenjarig; tiende verlenging)	Jordanië	014075
	Status militair personeel (meerjarig)	Kenia	011867
	Status militair personeel (meerjarig)	Libanon	013976
	Status militair personeel (meerjarig)	Togo	013937
	Status militair personeel (meerjarig)	Tsjaad	013849

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Status militair personeel (meerjarig)	Uganda	013125
Economische Zaken en Klimaat	Verdrag betreffende de exploitatie van grensoverschrijdende koolwaterstoffenvelden in de Noordzee	Duitsland	013920*
	Verdrag inzake de bescherming van toeristen en de rechten en plichten van toerismediënstverleners	WOT (Wereldorganisatie voor Toerisme)	013375
	Verdrag inzake intellectuele eigendom en genetische hulpbronnen	WIPO (Wereldorganisatie voor Intellectuele Eigendom)	013941
	Verdrag inzake modellenrecht	WIPO (Wereldorganisatie voor Intellectuele Eigendom)	013059
	Verdrag tot aanneming van een Constitutie voor de Caraïbische Postunie	CPU (Caraïbische Postunie)	013999
Financiën	OESO herziening belasting multinationals	OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)	013875*
	Samenwerking EU-Liechtenstein ter bestrijding van fraude en andere illegale activiteiten die hun financiële belangen schaden en de informatie-uitwisseling inzake belasting te verzekeren	EU (Europese Unie)	011865
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	Mozambique	013137
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Marokko	012956
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Portugal	013763
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Spanje	012720
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Thailand	013113
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Brazilië	010699
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Duitsland	013987
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Roemenië	013989
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Uganda	012952

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Wederzijdse bijstand douanezaken	India	013571
	Wederzijdse bijstand douanezaken	Mexico	014033
Infrastructuur en Waterstaat	Euro-mediterrane luchtvaartovereenkomst EU-Tunesië	EU (Europese Unie)	013701
	EUROCONTROL terbeschikkingstelling; wijziging Bijlage III	EUROCONTROL (Europese Organisatie voor de Veiligheid van de Luchtvaart)	014081
	Europese Overeenkomst nopens de arbeidsvoorwaarden voor de bemanningen van motorrijtuigen in het internationale vervoer over de weg (AETR); wijziging	VN-ECE (Economische Commissie voor Europa)	012544
	GALILEO satellietnavigatiesysteem; samenwerking met India	EU (Europese Unie)	010833
	GALILEO satellietnavigatiesysteem; samenwerking met Oekraïne - aanvullend protocol toetreding Bulgarije, Kroatië, Roemenië	EU (Europese Unie)	013771
	Geautomatiseerde uitwisseling van gegevens uit kentekenregisters t.b.v. de handhaving van de verkeerswetgeving	Frankrijk	012344
	Internationaal vervoer over de weg Servië	Servië	010081
	Luchtvaartverdrag	Antigua en Barbuda	014072
	Luchtvaartverdrag	Congo, Democratische Republiek	013066
	Luchtvaartverdrag	El Salvador	013723
	Luchtvaartverdrag	Haïti	013655
	Luchtvaartverdrag	Kenia	013653
	Luchtvaartverdrag	Mozambique	013073
	Luchtvaartverdrag	Namibië	013378
Luchtvaartverdrag	Pakistan	013135	
Luchtvaartverdrag	Senegal	013652	

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Ecuador	013149
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Egypte	013085
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Irak	012575
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Ivoorkust	014073
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Jemen	013002
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Paraguay	013000
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Seychellen	013004
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Sierra Leone	013001
	Luchtvaartverdrag; wijziging	Hongkong, Speciale Administratieve Regio	010550
	Luchtvaartverdrag; wijziging	Saudi-Arabië	011996
	Multilateraal verdrag inzake het geregelde vervoer van passagiers per touringcar en bus	VN-ECE (Economische Commissie voor Europa)	012543
	Overeenkomst EU-Azerbeidzjan betreffende een gemeenschappelijke luchtvaartruimte	EU (Europese Unie)	013721
	Overeenkomst inzake luchtvervoer EU-Oman	EU (Europese Unie)	013720
	Uitoefening luchtverkeersleiding en gebruik vliegvelden in grensgebied Duitsland (Niederrhein); wijziging	Duitsland	012965
Justitie en Veiligheid	Bescherming van de rechten van omroeporganisaties	WIPO (Wereldorganisatie voor Intellectuele Eigendom)	010606
	Terug- en overname Angola	Benelux	013855
	Terug- en overname Azerbeidzjan; uitvoeringsprotocol	Benelux	010542
	Terug- en overname Belize	Benelux	013953

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Terug- en overname Cuba	Benelux	013705
	Terug- en overname Kirgizië	Benelux	013161
	Terug- en overname Koeweit	Benelux	013080
	Terug- en overname Namibië	Benelux	013972
	Terug- en overname Oezbekistan	Benelux	014086
	Terug- en overname Oman	Benelux	013904
	Terug- en overname Qatar	Benelux	013907
	Terug- en overname Sri Lanka; uitvoeringsprotocol	Benelux	013391
	Terug- en overname Suriname	Benelux	014006
	Terug- en overname Tadzjikistan	Benelux	013162
	Terug- en overname Turkije; uitvoeringsprotocol	Benelux	013256
	Uitlevering Colombia	Colombia	012003
	Uitlevering en rechtshulp Suriname; tweede protocol	Suriname	013923
	Verdrag inzake de veiligheid van de burgerluchtvaart voor douanevoorspectie-operaties op Amsterdam Airport Schiphol	Verenigde Staten van Amerika	013626
	Verdrag inzake douanevoorspectie luchtvervoer	Verenigde Staten van Amerika	013221
	Verdrag inzake grensoverschrijdend optreden van speciale interventie-eenheden	Duitsland	013537
	Verdrag ter voorkoming van terrorisme; wijziging	Raad van Europa	013994
	VN cybercrime	VN (Verenigde Naties)	013891
	Wederzijdse rechtshulp in strafzaken	Colombia	014054

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Overeenkomst inzake Nederlands-Vlaams Instituut te Cairo	Egypte	013312
	Verdrag inzake de coproductie van films	Indonesië	014000
	Vestiging IHE; hernieuwing	UNESCO (VN-Organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur)	014001
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	BNL bestrijding sociale fraude	Benelux	013874
	Sociale zekerheid; vervanging	Argentinië	013588
	Sociale zekerheid; vervanging	Canada	010975
	Sociale zekerheid; vervanging	Filipijnen	013630
	Sociale zekerheid; vervanging	Servië	010598
	Sociale zekerheid; wijziging	Australië	012826
	Sociale zekerheid; wijziging	Belize	013623
	Sociale zekerheid; wijziging	Egypte	013649
	Sociale zekerheid; wijziging	Hongkong, Speciale Administratieve Regio	013647
	Sociale zekerheid; wijziging	Indonesië	012596
	Sociale zekerheid; wijziging	Japan	013620
	Sociale zekerheid; wijziging	Jordanië	013644
	Sociale zekerheid; wijziging	Nieuw-Zeeland	012760
	Sociale zekerheid; wijziging	Panama	013645
	Sociale zekerheid; wijziging	Paraguay	013646

Bijlage 2**Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2024; *= politiek belangrijk**

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Sociale zekerheid; wijziging	Suriname	012718
	Sociale zekerheid; wijziging	Thailand	013642
	Sociale zekerheid; wijziging	Tunesië	011179
	Sociale zekerheid; wijziging	Turkije	012595
	Sociale zekerheid; wijziging	Verenigd Koninkrijk	013852
	Sociale zekerheid; wijziging	Verenigde Staten van Amerika	010976
	Sociale zekerheid; wijziging	Zuid-Afrika	012846
	Sociale zekerheid; wijziging	Zuid-Korea	012815
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	WHO Internationaal Pandemie-instrument	WHO (Wereld Gezondheidsorganisatie)	013926*
	Wijziging van de Internationale Gezondheidsregeling (2005)	WHO (Wereld Gezondheidsorganisatie)	014037*

Totaal: 247

TER BESLISSING

Datum
9 april 2024

Onze Referentie
Min-BuZa.2024. 20633-32

Opgesteld door

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

R, Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bijlage(n)
3

nota

Parlementair overzicht verdragen waarover onderhandeld wordt - peildatum 1 april 2024

Aanleiding

Ingevolge artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen dient ieder kwartaal een overzicht van in onderhandeling zijnde verdragen te worden aangeboden aan de Staten-Generaal en de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met aanbieding aan het parlement van de kwartaaloverzichten van verdragen waarover onderhandeld wordt. De aanbiedingsbrieven, ter begeleiding van de lijsten 1 en 2, gaan u hierbij ter tekening toe.

Kernpunten

- Lijst 1 bevat een overzicht van de verdragen in onderhandeling die nieuw op de lijst (peildatum 1 april 2024) staan vergeleken met de vorige lijst (peildatum 1 januari 2024), aangevuld met de informatie over de strekking ervan.
- Lijst 2 bevat een overzicht van alle verdragen waarover onderhandeld wordt, inclusief de nieuwe verdragen (lijst 2) (peildatum 1 april 2024).
- Zodra onderhandelingen lopen op basis van concrete teksten, wordt een ontwerpverdrag in het overzicht opgenomen.

Toelichting

- De ontwerpverdragen zijn gegroepeerd per departement, per onderwerp en per land of organisatie. Ook hebben de verdragen een vast referentienummer. Het totale aantal verdragen is vermeld aan het einde van de lijst.
- In lijst 2 zijn negen ontwerpverdragen met een sterretje aangemerkt als "politiek belangrijk". Bij politiek belangrijke verdragen wordt het parlement zo volledig mogelijk geïnformeerd over het verloop van de onderhandelingen, rekening houdend met de noodzakelijke vertrouwelijkheid bij de andere verdragspartners. Bij deze nota is een overzicht met achtergrondinformatie bij deze verdragen gevoegd.
- De politiek belangrijke verdragen zijn:
  1. EU verkiezing leden Europees Parlement; verordening (Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);

2. Raad van Europa (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat (Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);
3. Toetreding EU tot EVRM (Minister van Buitenlandse Zaken);
4. EU - Mercosur Associatieakkoord (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
5. EU - China Investeringsakkoord (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
6. Exploitatie van grensoverschrijdende koolwaterstoffenvelden in de Noordzee (Minister van Economische Zaken en Klimaat);
7. OESO herziening belasting multinationals (Minister van Financiën);
8. WHO Internationaal Pandemie-instrument (Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport); en
9. WHO Internationale Gezondheidsregeling 2005; wijziging (Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Datum
9 april 2024
Onze Referentie
Min-BuZa.2024. 20633-32

Bijlagen:

- Aanbiedingsbrieven ter ondertekening (5x);
- Lijst 1 – nieuwe ontwerpverdragen stavaza 1 april 2024 met strekking ervan;
- Lijst 2 – alle ontwerpverdragen stavaza 1 april 2024;
- Overzicht met achtergrondinformatie over politiek belangrijke verdragen.

Achtergrondinformatie bij politiek belangrijke ontwerpverdragen

Peildatum 1 april 2024

INLEIDING

Dit overzicht bevat ontwerpverdragen die op de parlementaire ontwerplijsten als politiek belangrijk zijn gemarkeerd. Dit zijn verdragen waarin vanuit het parlement interesse bestaat en waarover reeds met het parlement is gecorrespondeerd.

POLITIEK BELANGRIJKE VERDRAGEN OP PARLEMENTAIRE ONTWERPLIJSTEN

1. EU-verkiezing leden Europees Parlement (hierna: EP); verordening (BZK)

- De Akte betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het EP door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen uit 1976 (hierna: de Kiesakte) is reeds meerdere keren gewijzigd. Aanleiding voor de huidige onderhandelingen in de Raad van de EU (hierna: Raad) over een herziening van de Kiesakte vormt een voorstel van het EP van 3 mei 2022, met als doel de democratische dimensie van de verkiezing van zijn leden te versterken en hierbij de betrokkenheid van de kiezers te vergroten.
- Uiteindelijk dient de Raad het voorstel vast te stellen met eenparigheid van stemmen en goedkeuring van het EP te krijgen. Daarna is voor de inwerkingtreding ook de goedkeuring door alle EU-lidstaten overeenkomstig hun eigen nationale procedures nodig.
- In juni 2022 zijn in Raadsverband de gesprekken gestart over de Kiesakte. Nederland heeft bij de onderhandelingen steeds geïntervenieerd conform het kabinetsstandpunt van 17 juni 2022 en de uitkomst van het debat met de Tweede Kamer (hierna: TK) in juni 2022.
- Het is op dit moment onduidelijk wanneer een definitief besluit over dit initiatiefvoorstel van het EP verwacht kan worden binnen de Raad. Het Zweedse voorzitterschap heeft in mei 2023 een vragenlijst uitgezet onder lidstaten om de bezwaren in kaart te brengen. Nederland heeft hierop gereageerd conform het met de Kamer besproken kabinetsstandpunt en de uitkomsten van het debat in de TK.
- Verschillende lidstaten hebben bezwaren tegen elementen uit het voorstel, waaronder transnationale lijsten, stemmen per brief en een vaste verkiezingsdag.
- Tijdens de Raad Algemene Zaken van 15 november 2023 heeft het Spaanse voorzitterschap geconcludeerd dat er bereidheid onder lidstaten bestaat om door te spreken over niet-contentieuze onderdelen van het voorstel. Op technisch niveau zal er daarom gesproken worden over onderdelen zoals het tegengaan van dubbele stemmen en de toegankelijkheid van stemlocaties voor mindervalide stemgerechtigden. Aangezien het kabinet waarde hecht aan de vergroting van de democratische legitimiteit van de EU middels dit initiatiefvoorstel, heeft Nederland de voortzetting van de discussie gesteund.
- Het is op dit moment aan het Belgisch voorzitterschap om de discussie opnieuw in Raadsverband te agenderen.
- Gezien het te doorlopen proces, en de bestaande bezwaren van lidstaten, is het niet realistisch dat er een nieuwe Kiesakte is voor de EP-verkiezingen van juni 2024.

2. Raad van Europa (hierna: RvE) (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat (BZK)

- Dit (Kader)Verdrag stelt fundamentele principes en regels vast die ervoor moeten zorgen dat het ontwerp, de ontwikkeling en toepassing van kunstmatige intelligentie systemen (hierna: AI-systemen) in overeenstemming zijn met mensenrechten, democratie en de rechtsstaat. Het toepassingsgebied omvat momenteel zowel publieke als private aanbieders en gebruikers van AI-systemen. Het voorstel is om

bepalingen op te nemen over bepaalde fundamentele beginselen, waaronder procedurele waarborgen en rechten die van toepassing zouden zijn op alle AI-systemen, ongeacht hun risiconiveau.

- De onderhandelingen over het verdrag hebben plaatsgevonden binnen het Comité voor Kunstmatige Intelligentie (hierna: CAI) van de RvE, en zijn in de week van 11 maart 2024 afgerond
- De tekst is het resultaat van twee jaar onderhandelingen met de lidstaten van de RvE en *observer states* (zoals Canada, de Verenigde Staten en Japan).
- Gezien de overlap tussen dit verdrag en de EU-regels op het gebied van AI, zijn de EU-lidstaten het in november 2022 eens geworden over een mandaat dat de Europese Commissie (hierna: EC) een exclusief onderhandelingsmandaat geeft voor onderwerpen die binnen de exclusieve EU-bevoegdheden vallen.
- Nu de tekst is afgerond, zal hij worden voorgelegd aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Daarna zal het verdrag worden opengesteld voor ondertekening.

3. Associatieakkoord EU – Mercosur (BZ/BHOS)

- Op 28 juni 2019 heeft de EU met de vier Mercosur-landen Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay (hierna: Mercosur) op onderhandelaarsniveau overeenstemming bereikt over een handelsdeel bij een breder associatieakkoord (hierna: het onderhandelaarsakkoord).
- In 2021 heeft de EC EU-lidstaten om inbreng verzocht met betrekking tot mogelijke aanvullende afspraken met Mercosur over handel en duurzame ontwikkeling, die de belangrijkste zorgen van de EU over duurzaamheid (met name ontbossing) moeten adresseren. In oktober 2021 heeft Nederland gehoor gegeven aan dit verzoek van de Commissie. De Nederlandse inbreng is met de TK gedeeld.
- Wageningen Universiteit heeft de potentiële effecten van het Mercosur-akkoord op de Nederlandse economie – in het bijzonder op boerenhuishoudens – kwantitatief in kaart gebracht. Op 14 januari 2021 is het eindrapport naar de TK gestuurd. De conclusie is dat Nederland in bescheiden mate zal profiteren van het onderhandelaarsakkoord, inclusief de Nederlandse landbouw, al zijn er ook landbouwsectoren die licht nadelige gevolgen zullen ondervinden.
- De aanvullende duurzaamheidsafspraken met Mercosur zijn geconcretiseerd in een voorstel van de EC om te komen tot een additioneel instrument bij het onderhandelaarsakkoord. De EC heeft dit voorstel in maart 2023 aan Mercosur voorgelegd. Mercosur heeft op 14 september jl. gereageerd op het voorgestelde additioneel instrument. Momenteel zijn de EC en Mercosur hierover nog in onderhandeling, evenals over aanvullende wensen van Mercosur die raken aan specifieke onderdelen van het onderhandelaarsakkoord.
- Besluitvorming in de Raad over het pakket van een onderhandelaarsakkoord met het additioneel instrument wordt niet verwacht vóór de Europees Parlementsvierkiezingen.
- In 2023 heeft de TK drie moties (alle PvdD) met betrekking tot EU-Mercosur aangenomen, waarin het kabinet wordt verzocht (1) om aan te geven dat Nederland het EU-Mercosur associatieakkoord zal blokkeren als er bepalingen over landbouw worden opgenomen; (2) om zich tegen splitsing van het EU-Mercosur akkoord uit te spreken en hiertoe brede steun van andere EU-lidstaten te zoeken; (3) om te eisen dat tijdens de onderhandelingen over het EU-Mercosur akkoord de EU-ontbossingsverordening niet wordt ondermijnd. Dit jaar is het kabinet opnieuw verzocht aan te geven een akkoord met daarin landbouw te blokkeren (PvdD en ChristenUnie) en wordt het kabinet gevraagd het hierboven genoemde onderzoek van Wageningen Universiteit te actualiseren (VVD).
- In Kamerbrieven is aangegeven dat het kabinet pas een positie zal bepalen ten aanzien van een mogelijk associatieakkoord tussen de EU en Mercosur op het moment dat alle daartoe noodzakelijke stukken door de EC ter besluitvorming aan de

Raad worden voorgelegd. In de tussentijd zal het kabinet binnen de EU bepleiten dat het EU-Mercosur verdrag een geïntegreerd associatieakkoord blijft.

4. EU – China investeringsakkoord (BZ/BHOS)

- De *EU-China Comprehensive Agreement on Investment* (hierna: investeringsakkoord) heeft als doel de Chinese markt beter toegankelijk te maken voor Europese investeerders, bijvoorbeeld door middel van het bewerkstelligen van toegang tot meer sectoren en een gelijk spelveld.
- Het ontwerp-investeringsakkoord dat op 30 december 2020 is gepresenteerd is onverwacht geaccordeerd door China, met een inspanningsverplichting om openstaande conventies van de *International Labour Organization* – onder meer tegen dwangarbeid – te ratificeren. Dit akkoord zit formeel nog in de fase van juridische opschoning en vertaling.
- Op 22 maart 2021 heeft de EU gerichte sancties aangekondigd tegen Chinese individuen en entiteiten die betrokken zijn bij de mensenrechtenschendingen in Xinjiang. China heeft hierop gereageerd door sancties op te leggen met betrekking tot Europese politici (lees: Europarlementariërs en nationale volksvertegenwoordigers), Europese instanties, en academici.
- Op 20 mei 2021 heeft het EP voor een motie gestemd waarin het uitsloot het ontwerp-investeringsakkoord voor inhoudelijke behandeling te agenderen zolang de sancties tegen Europese politici in stand blijven. Het EP heeft daarbij vermeld dat de mensenrechtensituatie in overweging zal worden genomen bij het behandelen van het investeringsakkoord, ook nadat de sancties opgeheven worden. Hiermee ligt het proces feitelijk stil.
- Formeel is de volgende fase van besluitvorming over het ontwerp-investeringsakkoord goedkeuring door de Raad en het EP. Er zal geen sprake zijn van ratificatie door de lidstaten, omdat het waarschijnlijk een *EU-only* verdrag wordt. Het investeringsakkoord zal namelijk geen bepalingen over investeringsbescherming bevatten (in tegenstelling tot bijvoorbeeld CETA), omdat de Chinese en Europese posities hierover te ver uiteen liggen. Daarom zullen de lidstaten – waaronder Nederland – hun bestaande bilaterale investeringsbescherming behouden onder de huidige tekst van het investeringsakkoord. Verder heeft Nederland officieel nog geen positie ingenomen, omdat er nog geen definitieve tekst van het principeakkoord beschikbaar is.

5. Verdrag inzake de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) (BZ)

- Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: EU-Hof) heeft in 2014 geoordeeld dat de Ontwerptoetredingovereenkomst die in 2013 was uitonderhandeld tussen de EU en de RvE op een aantal punten onverenigbaar was met het EU-recht.
- Sinds 2020 is heronderhandeld tussen de EU en de RvE om tegemoet te komen aan het advies van het EU-Hof.
- Tijdens de laatste onderhandelingsronde die plaatsvond van 14-17 maart 2023 is een voorlopig akkoord op onderhandelaarsniveau bereikt, mede doordat de EU heeft aangegeven in te zetten op het intern oplossen van bezwaar van het EU-Hof ten aanzien van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB), het laatste openstaande bezwaar.
- Het is noodzakelijk dat de EU een oplossing voor dit bezwaar vindt om tot een finaal akkoord te komen en toetreding van de EU tot het EVRM te realiseren.
- In de EU wordt daarom verder gewerkt aan een oplossing hiervoor. NL steunt – net als de grote meerderheid van lidstaten – een interpretatieve verklaring over het GBVB als mogelijke oplossing. Vaststelling van de verklaring vereist echter consensus. Op dit moment is er geen consensus voor deze oplossing, noch voor een andere oplossing voor het GBVB-bezwaar.

- Zo snel mogelijke toetreding van de EU tot het EVRM wordt binnen de Raad (en ook door de andere EU-instellingen) breed gedragen.

6. Verdrag betreffende de exploitatie van grensoverschrijdende koolwaterstoffenvelden in de Noordzee (EZK)

- Dit betreft een verdrag met Duitsland over samenwerking op het gebied van exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen (aardgas) ten aanzien van projecten in de territoriale zee tussen 3 en 12 zeemijlen (hierna: het Verdrag). Dat gaat in eerste instantie over het N05-A-veld, maar er zijn ook andere, aangrenzende koolwaterstoffenvelden die grensoverschrijdend zijn. Het gasveld N05-A ligt aan beide zijden van de lijn die overeengekomen is in het op 24 oktober 2014 op de Eems gesloten Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende het gebruik en beheer van de territoriale zee van 3 tot 12 zeemijlen (*Trb.* 2014, 182). Inmiddels zijn de onderhandelingen afgerond. De Duitse en Nederlandse tekstversies worden nu naar eensluidendheid geverifieerd.
- Het Verdrag is noodzakelijk, omdat er tussen Nederland en Duitsland verschil van inzicht bestaat over de toepassing van al bestaande verdragen tussen beide landen die regelingen bevatten voor de winning van delfstoffen op het continentaal plat. Dit verschil van inzicht houdt verband met het ontbreken van overeenstemming tussen Nederland en Duitsland over de zijwaartse afbakening van de territoriale zee van beide landen.
- Het Verdrag heeft derhalve als primair doel een regeling te treffen voor de gezamenlijke exploitatie van grensoverschrijdende koolwaterstoffenvelden en de verdeling van de daaruit voortvloeiende hoeveelheden gewonnen koolwaterstoffen, kosten en opbrengsten.
- Verder worden er in het Verdrag aanvullende afspraken gemaakt over samenwerking tussen Nederlandse en Duitse toezichthouders overeenkomstig verdragen betreffende informatievoorziening en grensoverschrijdende milieueffecten. Deze verdragen zijn: het op 25 juni 1998 in Aarhus gesloten Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (*Trb.* 1998, 289 en *Trb.* 2001, 73) en het op 25 februari 1991 in Espoo gesloten Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (*Trb.* 1991, 104 en *Trb.* 1991, 174).
- Het uitgangspunt blijft dat ten westen van de voornoemde lijn uitsluitend het recht van Nederland van toepassing zal zijn, en ten oosten van de lijn uitsluitend het recht van Duitsland.

7. Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (hierna: OESO) herziening belasting multinationals (FIN)

- Op initiatief van de OESO hebben meer dan 140 landen van het *Inclusive Framework* (hierna: IF) zich gecommitteerd aan een herziening van het FIN internationale belastingstelsel. Deze herziening bestaat uit twee pijlers.
- Pijler 1 omvat een herverdeling van belastingheffingsrechten over de winsten van de grootste en meest winstgevende multinationals. Op basis van Pijler 1 krijgen de landen waar deze multinationals veel afnemers of gebruikers hebben extra winsten en heffingsrechten toebedeeld. Dat betekent dat andere landen winsten en heffingsrechten zullen moeten inleveren om te voorkomen dat de herverdeelde winsten dubbel worden belast. De afspraken van deze pijler worden uitgewerkt in een Multilaterale Conventie (hierna: MLC). Het tijdpad voor deze MLC is (wederom) herzien; de ondertekening is nu beoogd voor halverwege 2024.
- Pijler 2 bevat afspraken over een wereldwijd minimumniveau van belastingheffing bij multinationals. Voor Nederland zijn de nationale maatregelen opgenomen in de Wet

minimumbelasting 2024. Deze wet vormt tevens de implementatie van Richtlijn (EU) 2022/2523 van de Raad van 14 december 2022 tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing voor groepen van multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen in de Unie (PbEU 2022, L 328/1). Daarnaast is als onderdeel van Pijler 2 ook een modelbepaling ontwikkeld voor bilaterale belastingverdragen, de "*Subject to Tax Rule*" (STTR). Deze STTR zorgt ervoor dat landen bepaalde uitgaande betalingen in afwijking van andere (bestaande) afspraken in belastingverdragen tot een nu afgesproken maximum kunnen belasten als deze in het land van ontvangst onvoldoende worden belast. IF-landen die de betreffende bepalingen onvoldoende belasten hebben zich er politiek aan gecommitteerd om een STTR op te nemen in verdragen met ontwikkelingslanden als deze daarom verzoeken. Aangezien Nederland de betreffende betalingen in principe voldoende belast, is het de vraag of ontwikkelingslanden zullen verzoeken om de STTR te implementeren in Nederlandse verdragen. In dat geval kan de implementatie bilateraal plaatsvinden of via een Multilateraal Instrument (het STTR-MLI).

- De TK heeft interesse getoond in dit IF-project en wordt om die reden door de staatssecretaris Fiscaliteit & Belastingdienst nauw geïnformeerd over de onderhandelingen en voortgang met betrekking tot beide Pijlers. Op 24 oktober 2023 heeft de TK een brief ontvangen over Pijler 1.

8. WHO Internationaal Pandemie-Instrument (VWS)

- Op 1 december 2021 hebben de leden van de Wereldgezondheidsorganisatie (hierna: WHO) gezamenlijk overeenstemming bereikt over het starten van onderhandelingen over de totstandkoming van een internationaal instrument met betrekking tot pandemische preventie, paraatheid en respons. Hiertoe is een *Intergovernmental Negotiation Body* (INB) opgericht waarin alle WHO-lidstaten zijn vertegenwoordigd.
- Onderwerpen die in het Pandemie-Instrument opgenomen zouden kunnen worden, zijn onder meer een *One Health*-aanpak, eerlijke toegang tot medicijnen, vaccins en medische hulpmiddelen, het delen van data en materialen over genoomreeksen, en versterking van de mondiale capaciteiten en financiering voor pandemische preventie, paraatheid en respons.
- Eind juli 2022 zijn de eerste contouren van het Pandemie-Instrument in kaart gebracht. In januari 2023 is een concepttekst van het instrument gepresenteerd met daarin de verzamelde inbreng van alle WHO-lidstaten. In februari 2023 zijn de onderhandelingen van start gegaan. In opeenvolgende sessies wordt de concepttekst van het instrument besproken. Dit gebeurt met inbreng van de regionale WHO-comités, aangevuld met informele, gerichte consultaties van experts en openbare hoorzittingen, waar ook maatschappelijke organisaties aan kunnen deelnemen.
- Er is medio oktober 2023 een aangepaste onderhandelingstekst gepresenteerd door het INB, die de basis vormt van de onderhandelingen in de komende maanden. Tijdens de verschillende INB-sessies is meermaals intensief onderhandeld over deze onderhandelingstekst. Van 18 tot en met 28 maart vindt, in principe, de laatste INB-sessie plaats. Het streven is om de definitieve tekst aan te nemen tijdens de 77e Wereldgezondheidsvergadering in mei 2024.
- Gezien de nationale politieke aandacht voor dit verdrag is er begin april 2024 een debat door de Tweede Kamer gepland.

9. Wijziging van de Internationale Gezondheidsregeling (2005) (VWS)

- In het kader van de lessen die getrokken zijn uit de wereldwijde bestrijding van de COVID-19-pandemie zijn de leden van de WHO in onderhandeling getreden over het wijzigen van de Internationale Gezondheidsregeling uit 2005 (hierna: IHR 2005). De wijzigingen beogen het internationale gezondheidssysteem zo te verbeteren dat

WHO-lidstaten hun nationale capaciteiten versterken en dat de effectiviteit van de samenwerking en de reactiesnelheid van het internationale systeem wordt vergroot. Zo kan er bij eventuele volgende gezondheids crises adequater en efficiënter worden opgetreden.

- Er wordt momenteel onderhandeld over een groot aantal amendementen van de IHR, die in september 2022 zijn ingediend. Men is voornemens om tijdens de 77^e Wereldgezondheidsvergadering in mei 2024 een pakket met specifiek gerichte wijzigingen van de IHR in stemming te brengen.
- De wijziging van de IHR 2005 heeft raakvlakken met het onderhandelings traject voor het WHO Internationaal Pandemie-instrument (zie nr. 8).
- In 2022 zijn tijdens de 75^e Wereldgezondheidsvergadering ook al enkele wijzigingen van de IHR 2005 aangenomen. De TK heeft in juni 2023 gedurende de voorhangprocedure voor deze wijzigingen aangegeven deze aan uitdrukkelijke goedkeuring te willen onderwerpen. Onlangs is een blanco advies van de Raad van State van het Koninkrijk inzake deze wijzigingen ontvangen en het wetsvoorstel zal binnenkort naar de TK worden gezonden.